

Voorkom schade door wanbetaling

Credit management is niet iets eenmaligs. Het is een proces waar u het hele jaar mee bezig bent. En hopelijk met succes. Als u het werkkapitaal van uw organisatie optimaliseert, krijgt u namelijk ruimte om te investeren voor de toekomst. Een van de aspecten van credit management is het debiteurenbeheer. Zeker als u ervoor kiest om uw afnemers op rekening te laten betalen.

Schademeldingen bij Interpolis: van enkele tientallen euro's tot ruim 1,2 miljoen.

Leveringen op krediet brengt echter wel een aantal risico's met zich mee. Uw afnemer kan namelijk niet, niet helemaal of met grote vertraging aan zijn betalingsverplichting voldoen. En dat kost uw bedrijf geld en misschien zelfs wel uw voortbestaan.

Interpolis Kredietverzekering heeft veel kennis in huis over de oorzaken en gevolgen van schade door wanbetaling. Die expertise gebruiken we graag in uw en ons voordeel. We geven u in deze whitepaper graag handige tips om schade te voorkomen via het eigendomsvoorbehoud en recht van reclame.

1

Eigendomsvoorbehoud, wat is dat?

Het zal u ongetwijfeld niet zijn ontgaan dat er de afgelopen periode behoorlijk wat faillissementen zijn uitgesproken. Voor u als leverancier van goederen is een faillissement extra frustrerend. U bent uw spullen kwijt en u kunt in veruit de meeste gevallen 'fluiten naar uw centen'.

U kunt zich tegen een dergelijk scenario indekken door een eigendomsvoorbehoud te bedingen. Dit eigendomsvoorbehoud is een afspraak tussen de leverancier en de koper. Heeft de koper de koopprijs nog niet voldaan? Dan behoudt de leverancier het eigendom van de door hem geleverde goederen. Als de koper dan failliet wordt verklaard, kan de leverancier de onbetaald gebleven goederen van de curator terugvorderen.

Belangrijk is wel dat de geleverde goederen (we spreken ook wel over zaken) nog in herkenbare en exact dezelfde vorm bij de afnemer aanwezig zijn. Er is een aantal situaties waarin u in beginsel niet langer de eigenaar bent van de geleverde goederen:

- Uw afnemer vormt in zijn productieproces een nieuwe zaak uit de geleverde goederen. Een voorbeeld hiervan is melk die wordt verwerkt naar kaas.
- Uw afnemer verwerkt de geleverde goederen in een andere zaak. Uw afnemer monteert bijvoorbeeld uw geleverde zadels op zijn fietsen.
- Uw afnemer slaat de goederen zodanig op dat de door u geleverde goederen niet meer herkenbaar zijn. Bijvoorbeeld: uw afnemer slaat uw graan samen met een partij graan van een andere leverancier op in dezelfde silo. Het is dan niet meer duidelijk welk gedeelte in de silo van welke leverancier komt.
- Uw afnemer verkoopt uw geleverde goederen binnen zijn bevoegdheid door.

Tip 1: Zorg voor een duidelijk onderscheidende verpakking of identificatienummer. Op deze manier is eenvoudig zichtbaar dat de goederen van u afkomstig zijn.

2

Wat betekent dit voor uw bedrijf?

Eigendomsvoorbehoud is een handig middel om schade bij wanbetaling te voorkomen. U kunt een eigendomsvoorbehoud opnemen in de koopovereenkomst. In de praktijk is dit voorbehoud meestal te vinden in de algemene voorwaarden. Om de rechtsgeldigheid van het eigendomsvoorbehoud niet ter discussie te stellen moet aan 2 voorwaarden worden voldaan:

- de algemene voorwaarden worden op een juiste wijze van toepassing verklaard;
- de algemene voorwaarden worden daadwerkelijk op de juiste wijze en het juiste tijdstip aan de koper beschikbaar gesteld.

Verstrekt u de algemene voorwaarden niet of niet tijdig aan uw afnemer? Dan kan de curator in geval van een faillissement van uw afnemer vernietiging van de algemene voorwaarden invoeren. U kunt dan geen beroep meer doen op een eventueel daarin opgenomen eigendomsvoorbehoud. Het gevolg daarvan is dan dat de curator de geleverde goederen niet meer kan terugvorderen. Sterker nog: hem rest niets anders dan zijn vordering in te dienen in het faillissement. U kunt dan alsnog fluiten naar uw centen.

Tip 2: Zet uw algemene voorwaarden op uw site. Stuur iedere nieuwe afnemer een exemplaar van uw voorwaarden toe. Wijs uw afnemer tijdig bij elke opdracht op uw algemene leverings- en betalingsvoorwaarden. En leg bij het sluiten van de overeenkomst vast dat deze voorwaarden op de levering van toepassing zijn.

Gaat uw afnemer failliet, dan blijft het eigendomsvoorbehoud van kracht. Het is wel belangrijk dat de bewindvoerder of curator erkent dat de door u geleverde goederen nog in bezit zijn van uw afnemer. En dat hierop eigendomsvoorbehoud van toepassing is. Wel kan er een wettelijk geregelde afkoelingsperiode worden ingesteld van maximaal vier maanden. Tijdens die periode kan een schuldeiser zijn rechten, zoals een eigendomsvoorbehoud, niet uitoefenen.

We wijzen u graag nog op het volgende: heeft uw afnemer zakelijke belastingschulden, dan kan de fiscus een zogenaamd fiscaal bodembeslag laten leggen. Vallen door u geleverde producten onder dat bodembeslag? Dan verliest u het eigendom van die producten. Ondanks een eigendomsvoorbehoud.

Op pagina 5 vindt u een voorbeeld van een brief aan de curator of bewindvoerder. Deze kunt u gebruiken bij een faillissement of surseance van betaling.

Veel problemen zijn te voorkomen door al bij dreiging van faillissement goederen bij uw afnemer terug te halen. Het gaat dan om goederen die niet of gedeeltelijk zijn betaald en zijn geleverd onder eigendomsvoorbehoud.

Een voorbeeld uit de praktijk

U hebt een partij bureaustoelen geleverd. Uw afnemer heeft de factuur na de afgesproken betalingstermijn van 30 dagen niet betaald. Hij geeft aan dat hij alsnog snel zal betalen, maar dat hij de stoelen nodig heeft om omzet te draaien. Hij wil ze dus niet afstaan. U kunt nu 2 dingen doen:

1. U schat in wat de betrouwbaarheid en de betalingsmogelijkheden van uw klant zijn. Of u toetst dit via een kredietwaardigheidstoets. Bij een positieve uitkomst doet u voorlopig geen beroep op het eigendomsvoorbehoud. Verleent u de debiteur uitstel van betaling? Zet dan wel duidelijk op schrift wanneer er wel betaald moet zijn en laat daarvoor tekenen!
2. U beroept u op het eigendomsvoorbehoud. Met hulp van een deurwaarder kunt u uw eigendom laten terughalen. De hiervoor gemaakte kosten zijn voor rekening van de klant.

3

U kunt zich ook beroepen op het recht van reclame

Wist u dat uw bedrijf zich bij uitblijven van betaling ook kan beroepen op het recht van reclame? Via dit recht kunt u uw goederen terugvorderen als de koper de koopprijs niet (geheel) heeft voldaan. Ook als u geen eigendomsvoorbehoud hebt gemaakt. U roept het recht van reclame in door een (aangetekende) brief te sturen naar uw afnemer. Hierin geeft u duidelijk gespecificeerd aan welke goederen u wilt terugvorderen vanwege het niet nakomen van de betalingsverplichtingen.

Het recht van reclame geldt ook in geval van faillissement. Dit betekent dat na het invoeren van het recht van reclame u weer eigenaar bent van de desbetreffende zaak. Gaat uw afnemer tussentijds failliet? Dan raakt dat u niet, omdat u de roerende zaak dan van de curator kunt opeisen.

Tip 3: Hebt u geen eigendomsvoorbehoud opgenomen in uw algemene voorwaarden? Zoek dan uit of u zich kunt beroepen op het recht van reclame.

In tegenstelling tot het eigendomsvoorbehoud is het recht van reclame een wettelijk recht. Het hoeft daarom niet contractueel te worden bedongen. Wilt u van dit recht gebruik maken? Dan bent u verplicht u aan de volgende regels te houden:

- u hebt een bevoegdheid tot ontbinding van de koop;
- u roept het recht schriftelijk in binnen een bepaalde termijn. De bevoegdheid om het recht van reclame in te roepen vervalt namelijk (art. 7:44 BW):
 - 6 weken nadat de vordering tot betaling van de koopprijs opeisbaar is geworden;
 - 60 dagen nadat de zaak aan kopers zijde is opgeslagen.

De beperking van de tijdslimiet is dus een groot nadeel ten opzichte van het eigendomsvoorbehoud.

Een voorbeeld uit de praktijk

U hebt een partij fietsen geleverd aan een fietsverhuurbedrijf. De fietsen deugen niet, zegt uw afnemer en hij betaalt de factuur niet. Hij betwist de vordering vanwege wanprestatie, net op het moment dat u het eigendomsvoorbehoud wilt invoeren.

Dit kan een truc zijn van uw afnemer. Maar hij heeft recht op vervanging of herstel van de fietsen. U haalt de fietsen terug voor reparatie of vervanging. U spreekt met uw afnemer af dat hij bij levering van de fietsen direct betaalt. Doet uw afnemer dit niet? Dan is de terugname van de fietsen definitief en daarmee ook ontbinding van de koopovereenkomst.

U kunt ook een beroep doen op uw wettelijk recht van reclame. Houdt hierbij dan wel rekening met bepaalde voorwaarden, zoals een termijn van hoogstens 6 weken.

4

Meer zekerheid met een uitgebreid eigendomsvoorbehoud

Naast het eenvoudig eigendomsvoorbehoud, bestaat er ook een 'uitgebreid' eigendomsvoorbehoud. Het uitgebreid eigendomsvoorbehoud is ook van toepassing op eerder geleverde producten, die al wel betaald zijn. Deze goederen mogen worden teruggehaald, al komen deze niet overeen met de goederen vermeld op de openstaande factuur.

Het uitgebreide eigendomsvoorbehoud vergroot dus uw mogelijkheden om (een deel van) uw vordering veilig te stellen. Er is 1 voorwaarde voor dit uitgebreide eigendomsvoorbehoud: andere vorderingen die u hebt op uw afnemer moeten samenhangen met of voortvloeien uit eerdere of latere leveringen.

Tip 4: Vul uw leverings- en betaalvoorwaarden aan met de clausule 'Uitgebreid Eigendomsvoorbehoud'. Een voorbeeld van een dergelijke clausule vindt u op pagina 6.

5

Eigendomsvoorbehoud buitenlandse afnemers

De waarde van het eigendomsvoorbehoud verschilt van land tot land. Zowel de geldigheid als de uitoefening ervan is onderworpen aan het recht van het land van de koper. Dit geldt altijd, ook als u in de overeenkomst hebt bedongen dat het Nederlands recht van toepassing is.

Tip 5: Ga voor levering aan een buitenlandse afnemer na welke rechtsregels gelden met betrekking tot eigendomsvoorbehoud. Deze kunnen afwijken van de Nederlandse rechtsregels.

In Duitsland is het gebruikelijk de meest uitgebreide vorm van eigendomsvoorbehoud op te nemen. In deze whitepaper gaan we daarom dieper in op het eigendomsvoorbehoud in Duitsland. In Duitsland kent men 3 vormen:

- **"Gewoon" eigendomsvoorbehoud.**

Deze vorm van eigendomsvoorbehoud is vergelijkbaar met het Nederlandse eigendomsvoorbehoud. Dit voorbehoud geldt alleen voor goederen die volgens de overeenkomst zijn geleverd. Dit betekent dat u geen zekerheid meer hebt als de goederen verwerkt of doorverkocht zijn.

- **"Uitgebreid" eigendomsvoorbehoud.**

Alle goederen die geleverd zijn of worden, blijven eigendom van u. Het eigendom gaat pas over op uw afnemer als de volledige schulden zijn voldaan. Als uw afnemer nog niet heeft betaald, dan kunt u de schuld verhalen op alle goederen die u hebt geleverd en in de toekomst nog levert. Alle leveringen en toekomstige leveringen zijn belast met uw eigendomsvoorbehoud.

- **"Verlengd" eigendomsvoorbehoud.**

Uw afnemer mag de onder voorbehoud verkregen goederen voor normaal gebruik "gebruiken", "bewerken" en "doorverkopen". Het eigendom rust echter bij u. Blijft uw afnemer in gebreke van betaling? Dan kunt u rechtstreeks de derde partij verplichten om de openstaande vordering te betalen.

Kiest u dus voor het Uitgebreide of Verlengde eigendomsvoorbehoud? Dan geeft dat u een grotere zekerheid dan het Nederlandse eigendomsvoorbehoud.

De gekozen vorm van eigendomsvoorbehoud wordt niet vanzelf van kracht. Deze moet uitdrukkelijk in het Duits tussen u en uw afnemer overeengekomen zijn. Belangrijk is dat dit gebeurt voor of uiterlijk tijdens de levering van uw goederen. Het enkel opnemen in de algemene voorwaarden (Allgemeine Geschäftsbedingungen) is niet voldoende. U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om het eigendomsvoorbehoud op te nemen in de orderbevestiging. Deze laat u vervolgens tekenen en terugsturen door uw afnemer. U kunt het eigendomsvoorbehoud ook opnemen in de overeenkomst zelf. Of u legt deze afspraak op een andere wijze schriftelijk vast.

6**Voorbeeldbrief curator of bewindvoerder bij faillissement van uw afnemer**

Geachte heer, mevrouw,

U bent tot curator/bewindvoerder benoemd in het faillissement/de surseance van [naam afnemer].
Via deze brief informeren wij u over een onbetaalde vordering op [naam afnemer].

Wij hebben een openstaande vordering van € [bedrag] op [naam afnemer]

De volgende goederen hebben wij aan [naam afnemer] geleverd:
[specificatie goederen]

Wij willen het eigendomsrecht op de geleverde goederen uitoefenen

De op de overeenkomst toepasselijke voorwaarden hebben wij als bijlage toegevoegd. Hierin is opgenomen dat wij op alle geleverde zaken eigendomsvoorbehoud hebben. Op de door ons geleverde zaken willen wij dit eigendomsrecht uitoefenen. We hopen dat u ons daartoe zo snel mogelijk in de gelegenheid stelt.

Zonder onze schriftelijke toestemming mogen de door ons geleverde zaken niet (meer) worden verwerkt, vervreemd en aan derden ter beschikking gesteld.

Wij roepen ontbinding van de overeenkomst en recht van reclame in

De ontbinding geldt voor de overeenkomst die geldt voor bovengenoemde levering. U vindt deze ontbindende voorwaarde wegens het onbetaald blijven van geleverde zaken in onze standaard voorwaarden. Daarnaast roepen wij ons recht van reclame op basis van artikel 7:39 e.v. Burgerlijk Wetboek in.

Neemt u voor vragen contact met mij op

Ik ben bereikbaar via telefoonnummer [telefoonnummer].

Hoogachtend

[naam bedrijf]

[uw naam]

[uw functie]

7

Voorbeeld clausule 'Uitgebreid Eigendomsvoorbehoud'

- Alle geleverde en nog te leveren zaken blijven uitsluitend eigendom van de verkoper, totdat alle vorderingen die de verkoper op zijn koper heeft of zal verkrijgen, waaronder in ieder geval de vorderingen genoemd in BW 3:92, lid 2, volledig zijn betaald.
- Zolang het eigendom van de zaken niet op de koper is overgegaan mag deze de zaken niet verpanden of aan derden enig ander recht daarop verlenen, behoudens binnen de normale uitoefening van zijn bedrijf. De koper verplicht zich op eerste verzoek van de verkoper mee te werken aan de vestiging van een pandrecht op de vorderingen die de koper uit hoofde van doorlevering van zaken op zijn afnemers verkrijgt of zal verkrijgen.
- De koper is verplicht de zaken die onder eigendomsvoorbehoud zijn afgeleverd met de nodige zorgvuldigheid en als herkenbaar eigendom van de verkoper te bewaren.
- De verkoper is gerechtigd de zaken die onder eigendomsvoorbehoud zijn geleverd en nog bij de koper aanwezig zijn terug te nemen indien de koper in gebreke is met de nakoming van zijn betalingsverplichtingen of in betalingsmoeilijkheden verkeert of dreigt te gaan verkeren. De koper zal de verkoper te allen tijde vrije toegang verlenen tot zijn terreinen en/of gebouwen ter inspectie van de zaken en/of ter uitoefening van de rechten van de verkoper.
- Voornoemde onder a t/m d opgenomen bepalingen laten de overige aan de verkoper toekomende rechten onverlet.

8

Meer informatie

Deze whitepaper wordt u aangeboden door Interpolis Kredietverzekeringen.

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via 088 12 24 501. Een e-mail sturen kan ook naar kredietverzekeringen@interpoliskv.nl. Bent u benieuwd wat Interpolis voor u kan betekenen? Ga dan naar onze website www.interpolis.nl/zakelijk/inzicht/debiteurenrisico